

ASUTUSESISESEKS KASUTAMISEKS
Teabevaldaja: Riigikontroll
Juurdepääsupiirang 11.07.2023 - 31.08.2023
Alus: RKS § 48 lg 2

Jonatan Vseviov
kantsler
Välisministeerium

Meie 11.07.2023 nr 2-1/80096/10

Märgukiri auditi „Riigi 2022. aasta raamatupidamise aastaaruande õigsus ja tehingute seaduslikkus“ tulemuste kohta Välisministeeriumi valitsemisalas

Austatud kantsler

Riigikontroll tegi riigi 2022. aasta raamatupidamise aastaaruande õigsusele ja tehingute seaduslikkusele hinnangu andmiseks audititoiminguid Välisministeeriumi valitsemisalas määral, mis oli vajalik, et veenduda riigi seisukohalt oluliste finantsaruannete kirjete õigsuses ning oluliste majandustehingute seaduslikkuses. Tehtud töö tulemuste põhjal koostab Riigikontroll ühe auditiaruande riigi kohta tervikuna.

Auditi käigus tegid audiitorid Välisministeeriumi valitsemisalas 2022. aasta septembrist kuni 2023. aasta juunini järgmisi audititoiminguid:

- kontrollisid valitsemisala 2022. aasta eelarve täitmise aruande õigsust;
- kontrollisid riigi seisukohast oluliste tehingute vastavust riigieelarve seadustele ja raamatupidamises kajastamise õigsust ning sisekontrollisüsteemi toimimist valdkondades nagu
 - toetuste andmine,
 - tööjõukulude arvestus,
 - majandamiskulude tegemine,
 - tehingud põhivaraga;
 - kohtuvaidluste nõuete ja kohustiste arvestus.

Riigikontroll ei tuvastanud toetuste andmises ning tööjõukulude, kohtuvaidluste nõuete ja kohustiste arvestusega seotud sisekontrollisüsteemi toimimises, raamatupidamises kajastamisel ega tehingute seaduslikkuses kontrollitud ulatuses olulisi puudusi.

Tehtud audititoimingute tulemusena juhib Riigikontroll tähelepanu järgmistele puudustele põhivara ja majandamiskulude arvestuses, sh ettemaksude kajastamises. Sarnaseid eksimusi on Riigikontroll tuvastanud ka varasemate aastate auditites.

1. Eksitakse kulude ja varade kajastamisel raamatupidamises

1.1. Majandamiskuludes kajastati põhivara soetusi ja vastupidi

Riigikontroll tuvastas Välisministeeriumi valitsemisala investeeringute ja majandamiskulude audititoimingute tulemusena, et põhivara soetused olid kajastatud majandamiskuluna ja vastupidi. Eelnev põhjustab vea raamatupidamises ja riigieelarve täitmise aruandes.

- Välisministeerium kajastas virtuaalserveri ja selle litsentsid summas 16 950 eurot (käibemaksuta) majandamiskuludes, kuigi tegemist on immateriaalse põhivaraga. Avaliku sektori finantsarvestuse ja -aruandluse juhendi (üldeeskiri) järgi võetakse põhivarana arvele varad, mille kasulik eluiga on pikem kui aasta ja mille väärtus on vähemalt 5000 eurot.
- Ministeerium kapitaliseeris põhivara soetusmaksumuse kasutajakoolituse summas 21 250 eurot (ilma käibemaksuta), kuigi üldeeskirja järgi kajastatakse koolitusega seotud kulutused nende tekkimise perioodil kuluna. Tegemist oli vara kasutaja koolitusega, mis ei suurendanud põhivara väärtust, vaid tõstis töötaja kvalifikatsiooni ning seega ei vasta selline kulu põhivarana arvele võtmise tingimustele.

Auditi käigus vead parandati.

1.2. Majandamiskulude ja põhivara hulgas kajastati ekslikult tehtud ettemakset

Washingtoni residentsi sisustust kajastati 2022. aasta märtsis nii lõpetamata põhivarana summas 21 146 eurot kui ka majandamiskuludena summas 157 240 eurot, kuigi kaupa ei olnud veel asukohariigis vastu võetud. Lepingu järgi toimub kauba üleandmine ja vastuvõtmine asukohariigis residentsis kohapeal koos müüja esindajaga isiku poolt, kes vastutab lepingu täitmise eest. Riigikontroll tuvastas, et Washingtoni residentsi sisustuse lõppakti kohaselt saadi residentsis sisustus kätte ja see paigaldati 2022. aasta detsembris.

Riigikontroll juhib tähelepanu, et tekkepõhises arvestuses kajastatakse ettemaksetena tasumise hetkel summasid, mille ulatuses ei ole kaupu ega teenuseid veel kätte saadud. Seni, kuni kaupa pole asukohariigis vastu võetud, on tegemist tarnijale tehtud ettemaksega, mis ei kuulu kajastamisele majandamiskulude ja põhivarade hulgas (lõpetamata töödes) ega eelarve täitmises.

Riigikontrolli soovitus Välisministeeriumi kantslerile: kajastada tehingud raamatupidamises ja eelarve täitmises nende majanduslikust sisust lähtudes, et anda õige ülevaade asutuste majandustehingutest.

Ootame Teie kirjalikku vastust märgukirjas tehtud soovitude kohta hiljemalt **11. augustiks 2023.**

Riigikontroll tänab Välisministeeriumi valitsemisala teenistujaid meeldiva koostöö eest ning loodab, et esitatud tähelepanekutest ja soovitudest on abi sisekontrollisüsteemi tõhustamisel ning raamatupidamisarvestuse parandamisel ministeeriumi valitsemisalas.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ines Metsalu-Nurminen
peakontrolör

Karin Rajapu
Karin.Rajapu@riigikontroll.ee